

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.12.13
KOM(2011) 880 galutinis

2011/0431 (APP)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros
2013–2017 m. daugiametė programa**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

2007 m. vasario 15 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 168/2007 (toliau – reglamentas)¹, įsteigiantį Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą (toliau – agentūra). Agentūra veiklą pradėjo 2007 m. kovo 1 d.

Agentūros tikslas – atitinkamoms Sąjungos ir jos valstybių narių institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms teikti pagalbą ir dalytis su jomis praktine patirtimi pagrindinių teisių srityje įgyvendinant Sąjungos teisę, siekiant padėti joms besąlygiškai paisyti pagrindinių teisių renkant priemonės ar veiklos savo kompetencijos srityse kryptis. Agentūrai pavestos užduotys susijusios su informacijos ir duomenų rinkimu ir analize, konsultavimu teikiant ataskaitas ir nuomones; bendradarbiavimu su pilietine visuomene ir informuotumo apie pagrindines teises didinimu. Agentūra neįgaliota spręsti Sąjungos aktų teisėtumo ar valstybių narių įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę įvykdymo klausimų.

Pagal reglamento 5 straipsnį agentūros veiklos teminės sritys nustatomos penkerių metų daugiametėje programoje. Pirmiau minėtas užduotis agentūra atlieka neperžengdama šių teminių sričių ribų. Daugiametė programa – tai ne darbo programa. Agentūros daugiametėje programoje nustatytų teminių sričių darbo programas kasmet priima jos Valdančioji taryba. Europos Parlamento, Tarybos arba Komisijos prašymu pagal reglamento 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktus, agentūra gali atlikti su šiomis teminėmis sritimis nesusijusias užduotis, jei tai leidžia jo finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

Šio pasiūlymo tikslas – nustatyti agentūros 2013–2017 m. daugiametę programą, kaip reikalaujama reglamento 5 straipsnyje. Dabartinė (2007–2012 m.) daugiametė programa baigiasi 2012 m. pabaigoje.

1.2. 2007–2012 m. daugiametė programa

2008 m. vasario 28 d. Taryba priėmė Sprendimą 2008/203/EB, įgyvendinantį Reglamento (EB) Nr. 168/2007 nuostatas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2007–2012 m. daugiametės programos priėmimo². Šio sprendimo 2 straipsnyje nustatytos tokios teminės sritys:

- a) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;
- b) diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos bei dėl priklausymo mažumoms ir dėl bet kurio šių diskriminacijos priežasčių derinio (daugialypė diskriminacija);
- c) kompensacija aukoms;
- d) vaiko teisės, įskaitant vaikų apsaugą;

¹ OL L 53, 2007 2 22, p. 1.

² OL L 63, 2008 3 7, p. 14.

- e) prieglobstis, imigracija ir migrantų integravimas;
- f) vizos ir sienų kontrolė;
- g) Sąjungos piliečių dalyvavimas Sąjungos demokratinėje veikloje;
- h) informacinė visuomenė ir, visų pirma, pagarba privačiam gyvenimui bei asmens duomenų apsauga;
- i) teisė į veiksmingą ir nepriklausomą teisinę gynybą.

1.3. Daugiametės programos kriterijai

Daugiametėje programoje turi būti nustatytos agentūros veiklos teminės sritys ir ji turi būti parengta atsižvelgiant į reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus bei 3 straipsnyje apibrėžtą agentūros veiklos sritį, t. y.:

i) agentūra turi vykdyti savo užduotis neperžengdama Sąjungos kompetencijos ribų, kaip nustatyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)³;

ii) daugiametė programa apima penkerius metus⁴;

iii) daugiametė programa turi atitikti Sąjungos prioritetus ir joje turi būti tinkamai atsižvelgta į Europos Parlamento rezoliucijose ir Tarybos išvadose pagrindinių teisių klausimais pateikiamas gaires⁵ (žr. 1.4 skirsnį);

iv) daugiametėje programoje turi būti tinkamai atsižvelgta į agentūros finansinius ir žmogiškuosius išteklius⁶. Šiuo klausimu reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad agentūros 2013 m. finansiniai ištekliai nustatyti finansinėje programoje, pridėtoje prie 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo⁷ ir pateiktoje Komisijos 2008 m. sąmatos ataskaitos dėl 2008–2013 m. finansinės programos V dokumente⁸. 2014–2017 m. agentūros ištekliai bus nustatomi atsižvelgiant į 2014–2020 m. daugiametėje finansinėje programoje nustatytas ribas;

v) į daugiametę programą turi būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad agentūros veikla papildytų kitų Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų funkcijas, taip pat Europos Tarybos ir kitų tarptautinių organizacijų pagrindinių teisių srityje vykdomą veiklą⁹. Svarbiausios su šiuo pasiūlymu susijusios Sąjungos agentūros ir organai yra Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO)¹⁰, Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų

³ Reglamento (EB) Nr. 168/2007, įsteigiančio Pagrindinių teisių agentūrą (PTA) (toliau – PTA reglamentas), 3 straipsnio 1 dalis.

⁴ PTA reglamento 5 straipsnio 2 dalies a punktas.

⁵ PTA reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punktas.

⁶ PTA reglamento 5 straipsnio 2 dalies d punktas.

⁷ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁸ SEC(2007) 500 galutinis, 2007 m. gegužės 2 d.

⁹ PTA reglamento 5 straipsnio 2 dalies e punktas.

¹⁰ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 439/2010, OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

valdymo agentūra (FRONTEX)¹¹, Europos migracijos tinklas¹², Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)¹³, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP)¹⁴, Europos teismo bendradarbiavimo padalinys (Eurojustas)¹⁵, Europos policijos biuras (Europolas)¹⁶, Europos policijos koledžas (CEPOL)¹⁷, Didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (IT agentūra)¹⁸ ir Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND)¹⁹;

vi) viena iš daugiametėje programoje numatytų teminių sričių turi būti kova su rasizmu, ksenofobija ir susijusiu nepakantumu²⁰.

1.4. Europos Parlamentas ir Taryba

Pagal 5 straipsnio 2 dalies c punktą reikalaujama, kad daugiametė programa atitiktų Sąjungos prioritetus ir kad joje būtų tinkamai atsižvelgta į Europos Parlamento rezoliucijose ir Tarybos išvadose pateikiamas gaires pagrindinių teisių srityje. Pastaraisiais metais Europos Parlamento rezoliucijose buvo keliami šie su pagrindinėmis teisėmis susiję klausimai²¹:

- asmens duomenų ir privatumo apsauga;
- vaikų teisės, visų formų smurtas prieš vaikus, ypač seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija, migrantų vaikai, prieglobsčio prašytojai ir pabėgėliai, nelydimi nepilnamečiai, vaikų skurdas ir vaikų darbas, teisingumas jaunimui, pagalba vaikams, vaikų dalyvavimas;
- civilinis ir baudžiamasis teisingumas, asmenų teisės baudžiamajame procese;
- nukentėjusiųjų apsauga;
- piliečių teisės ir laisvas judėjimas;
- romų atskirtis ir niekinimas;
- rasizmas ir ksenofobija;
- diskriminacinis asmenų skirstymas, įskaitant diskriminacinį asmenų skirstymą pagal etninę kilmę ir rasę, kovos su terorizmu, teisėsaugos, imigracijos, muitinės ir sienų kontrolės srityse;

¹¹ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

¹² Įsteigta Tarybos sprendimu 2008/381/EB, OL L 131, 2008 5 21, p. 7.

¹³ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

¹⁴ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 45/2001, OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

¹⁵ Įsteigta Tarybos sprendimu 2002/187/TVR, OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

¹⁶ Įsteigta Tarybos sprendimu 2009/371/TVR, OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

¹⁷ Įsteigta Tarybos sprendimu 2005/681/TVR, OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

¹⁸ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 1077/2011, OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

¹⁹ Įsteigta Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75, OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

²⁰ PTA reglamento 5 straipsnio 2 dalies b punktas.

²¹ 2009 m. sausio 14 d., vasario 3 ir 19 d., kovo 10, 11, 12, 24 ir 26 d., balandžio 2, 22 ir 24 d., gegužės 7 d., rugsėjo 17 d., lapkričio 25 ir 26 d., 2010 m. vasario 10 d., kovo 25 d., gegužės 5 ir 18 d., birželio 15 ir 17 d., rugsėjo 7, 9 ir 22 d., spalio 20 d., lapkričio 23 d., gruodžio 14 ir 15 d., 2011 m. sausio 19 d., kovo 8, 9 ir 10 d., kovo 24 d., balandžio 5 d. ir [] rezoliucijos.

- nediskriminavimas ir lygybė;
- tautinių mažumų apsauga, mažumų teisės;
- lyčių lygybė, moterų teisės, smurtas prieš moteris; moterų lyties organų žalojimas;
- homofobija ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos;
- su negalia susiję klausimai ir diskriminacija dėl negalios;
- diskriminacija dėl amžiaus;
- saviraiškos ir spaudos laisvės bei žiniasklaidos pliuralizmas;
- religijos laisvė ir diskriminacija dėl religijos ar tikėjimo;
- saugumas ir pagrindinės laisvės internete;
- intelektualinės nuosavybės teisės;
- prieglobstis ir bendra Europos prieglobsčio sistema;
- imigracija ir sienų kontrolė;
- migrantų integracija;
- socialinės teisės;
- skurdas ir socialinė atskirtis;
- teisė į sveikatos priežiūrą;
- vartotojų teisės;
- prekyba žmonėmis;
- kova su terorizmu;
- pagarba kultūrų, religijų ir kalbų įvairovei;
- totalitarinių režimų nusikaltimų atminimas.

Pastaraisiais metais Europos Vadovų Tarybos išvadose buvo keliami šie su pagrindinėmis teisėmis susiję klausimai²²:

- asmens duomenų ir privatumo apsauga;
- Europos teisingumo erdvė;
- vaiko teisės;

²² 2009 m. birželio 18–19 d., spalio 29–30 d., gruodžio 10–11 d., 2010 m. birželio 17 d., 2011 m. vasario 4 d. ir [] Europos Vadovų Tarybos susitikimai.

- lyčių lygybė;
- Europos migracijos politika, įskaitant Europos imigracijos ir prieglobsčio pakta, bendrą Europos prieglobsčio sistemą, vizų klausimus ir sienų kontrolę;
- prekyba žmonėmis;
- socialinės teisės;
- vidaus saugumo strategija;
- intelektinės nuosavybės teisės.

2. KONSULTAVIMASIS

Rengdama pasiūlymą, Komisija konsultavosi su Pagrindinių teisių agentūros Valdančiąja taryba ir 2011 m. birželio 8 d. gavo pirminę jos nuomonę. Valdančioji taryba konsultavosi su agentūros pagrindinių teisių platforma – bendradarbiavimo su pilietine visuomene tinklu – ir savo nuomonę pateikė 2011 m. spalio 18 d. Komisija atsižvelgė į pastabas, pareikštas per konsultacijas dėl šio pasiūlymo.

Valdančioji taryba nurodė šias temines sritis:

- a) veiksminga teisminė gynyba, įskaitant teisę kreiptis į teismą;*
- b) nukentėję nuo nusikaltimo asmenys;*
- c) teisminis bendradarbiavimas;*
- d) policijos bendradarbiavimas;*
- e) imigracija ir migrantų integracija, sienų kontrolė ir vizos, prieglobstis;*
- a) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;*
- g) romų integracija;*
- h) diskriminacija, kaip apibrėžta Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje;*
- i) dalyvavimas ES nepriklausomoje struktūroje, vadovaujantis Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalimi;*
- j) vaiko teisės;*
- k) informacija, privatumas ir asmens duomenys;*
- l) socialinės teisės.*

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Siūlomi veiksmai

Be reglamente nustatytų kriterijų (žr. 1.3 skirsnį), rengdama pasiūlymą, Komisija atsižvelgė į šiuos aspektus:

- i) Lisabonos sutarties įsigaliojimą ir jos poveikį agentūros veiklai. Lisabonos sutartimi iš dalies pakeista Europos bendrijos steigimo sutartis, Sąjungai (šia sąvoka pakeičiami žodžiai „Bendrija“ ir „Europos bendrija“) suteikiant kompetenciją spręsti su teisingumo, saugumo ir laisvės erdve susijusius klausimus. Tai visų pirma lemia ES sutarties 1 straipsnio 3 pastraipa, kurioje teigiama, kad „*Sąjunga pakeičia Europos bendriją ir perima Europos bendrijos teises bei pareigas*“. Klausimams, kurie anksčiau buvo įtraukti į ES sutarties VI antraštinę dalį (buvęs „trečiasis ramstis“), dabar skirti SESV V antraštinės dalies („Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė“) 4 ir 5 skyriai („Teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose“ ir „Policijos bendradarbiavimas“);
- ii) būtinybę užtikrinti, atsižvelgiant į ribotus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad agentūra, vykdydama savo veiklą, ir toliau daugiausia dėmesio skirtų svarbiausioms sritims;
- iii) būtinybę užtikrinti agentūros veiklos tęstinumą, ypač atsižvelgiant į tai, kaip svarbu, kad agentūra nuolat teiktų objektyvius, patikimus ir palyginamus duomenis.

Atsižvelgiant į tai, kas paminėta pirmiau, Komisijos siūlymu į agentūros 2013–2017 m. daugiamečę programą turėtų būti įtrauktos šios teminės sritys:

- a) teisė kreiptis į teismą;
- b) nukentėję nuo nusikaltimo asmenys;
- c) informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;
- d) romų integracija;
- e) policijos bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šios srities ypatumus;
- f) teisminis bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ypatumus;
- g) vaiko teisės;
- h) diskriminacija dėl rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos;
- i) imigracija ir migrantų integracija; vizos ir sienų kontrolė, prieglobstis;

j) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas.

3.2. Teisinis pagrindas

2007–2012 m. daugiamečių programos teisinis pagrindas yra Tarybos reglamento (EB) Nr. 168/2007, kuriuo įsteigiama agentūra, 5 straipsnio 1 dalis. Tačiau šiuo teisiniu pagrindu nebegalima remtis, nes tai antrinis teisinis pagrindas, kaip apibrėžta Europos Teisingumo Teismo sprendime C-133/06²³.

Todėl šio pasiūlymo teisinis pagrindas turėtų būti Sutarties nuostata. Nesant kitos (konkretesnės) nuostatos, šis pasiūlymas turėtų būti grindžiamas agentūros steigimo reglamento, kuris priimtas remiantis buvusios Europos bendrijos sutarties 308 straipsniu, teisiniu pagrindu. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, šis iš dalies pakeistas straipsnis tapo SESV 352 straipsniu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi tiesioginio poveikio ES biudžetui. Agentūra plėtos pasiūlytų sričių projektus, kuriems biudžeto valdymo institucija jau skyrė lėšų.

5. IŠSAMUS PASIŪLYMO PAAIŠKINIMAS

Agentūros veiklos teminės sritys (2 straipsnis) suteikia galimybę agentūrai imtis visų su pagrindinėmis teisėmis susijusių ir į ES teisės aktų taikymo sritį patenkančių klausimų, kurių gali iškilti konkrečioje teminėje srityje.

- *Teisė kreiptis į teismus.* Stokholmo programoje pažymima, kad ES būtina užtikrinti geresnes galimybes pasinaudoti teise kreiptis į teismą. Prie šios srities būtų galima priskirti tokius klausimus kaip veiksminga teisminė gynyba, įskaitant teisę į veiksmingą ir nepriklausomą teismo procesą, ir teisingo bylos nagrinėjimo užtikrinimas. Agentūra paskelbė ataskaitą apie padėtį šioje srityje („Teisė kreiptis į teismą Europoje: kliūčių ir galimybių apžvalga“ (angl. *Access to justice in Europe: overview of challenges and opportunities*), „Apklausa dėl mažumų padėties ir diskriminacijos ES“ (angl. *EU Minorities and Discrimination Survey*) ir turi toliau rinkti duomenis įvairiais klausimais, susijusiais su teise kreiptis į teismą, įskaitant sutarčių teisę ir vartotojų teises.
- *Nukentėję nuo nusikaltimo asmenys.* Agentūra netiesiogiai analizavo nukentėjusiųjų nuo nusikaltimo padėtį savo ataskaitose „Teisė kreiptis į teismą Europoje: kliūčių ir galimybių apžvalga“ ir „Apklausa dėl mažumų padėties ir diskriminacijos ES“. Atsižvelgiant į gausėjančias ES iniciatyvas, susijusias su nukentėjusiųjų teisėmis, PTA veikla turėtų apimti, be kita ko, nukentėjusiųjų apsaugą, pagalbos nukentėjusiesiems paslaugas, jų teisinę padėtį, informuotumą apie teises, taip pat pažeidžiamus nukentėjusiuosius ir žalos atlyginimą.
- *Informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga.* Vykdydama veiklą šioje teminėje srityje, agentūra galėtų rinkti duomenis, ypač apie interneto aplinkos poveikį pagrindinėms teisėms, kaip antai asmens

²³ 2008 m. gegužės 6 d. Sprendimas *Parlamentas prieš Tarybą*, C-133/06, Rink. p. I-3189.

duomenų ir privatumo apsaugai. Europos Parlamentas pabrėžia šių klausimų svarbą. PTA jau ėmėsi veiksmų šioje srityje (parengė ataskaitą „Duomenų apsauga Europos Sąjungoje: nacionalinių duomenų apsaugos institucijų vaidmuo“ (angl. *Data Protection in the European Union: the role of National Data Protection Authorities*) ir, manoma, sukaups praktinės patirties. Agentūros kaupiami šios srities duomenys galėtų padėti sklandžiai įgyvendinti reformuotą ES duomenų apsaugos teisinį reglamentavimą.

- *Romų integracija.* Romų integracija yra aiškus ES prioritetas. Komisijos komunikate „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“ agentūros prašoma kartu su atitinkamomis institucijomis, kaip antai EUROFOUND, iš visų 27 valstybių narių surinkti duomenis apie romų padėtį, susijusią su jų galimybėmis įsidarbinti, mokytis, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti būstą, taip pat bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sukurti stebėjimo metodus, kuriuos taikant būtų galima atlikti palyginamąją romų padėties visoje Europoje analizę²⁴. Duomenys taip pat bus kaupiami atliekant specialius mokslinius tyrimus, finansuojamus pagal Septintosios bendrosios mokslinių tyrimų programos socialinių bei ekonomikos mokslų ir humanitarinių mokslų programą. Iš parengtų ataskaitų „Romų gyvenimo sąlygos ir keliautojai ES“ (angl. *Housing conditions of Roma and Travellers in the EU*), „Į kitą ES valstybę narę persikėlusių ir ten įsikūrusių ES pilietybę turinčių romų padėtis“ (angl. *The situation of Roma EU citizens moving to and settling in other EU Member State*) ir „Apklausa dėl mažumų padėties ir diskriminacijos ES“ matyti, kad rinkdama duomenis apie romus agentūra per praėjusius kelerius metus sukupė nemažai praktinių žinių.
- *Policijos bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šios srities ypatumus.* Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai ir panaikinus vadinamuosius ramsčius, policijos bendradarbiavimą reikėtų įtraukti į PTA veiklos temines sritis, kad agentūra galėtų rinkti duomenis tais atvejais, kai tokia veikla neperžengiamos ES kompetencijos ribos ir netrukdoma tęsti nusikalstamumo statistikos gerinimo darbų. PTA naudoja jau surinktus ir (arba) valstybių narių pateiktus duomenis, kad išvengtų savo ir teisėsaugos tarnybų veiklos dubliavimosi.
- *Teisminis bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ypatumus.* Prie šios srities priskiriamas teisminis bendradarbiavimas civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose. Panaikinus vadinamuosius ramsčius, agentūros veiklos temines sritis pagrįstai galima papildyti ir šia veiklos sritimi. PTA galėtų rinkti duomenis, be kita ko, susijusius su kova su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu arba prekyba žmonėmis.
- *Vaiko teisės.* Vaiko teisių rėmimas ir apsauga yra vienas iš ES tikslų, kurio svarba dar labiau pabrėžta Lisabonos sutartimi. Vykdydama veiklą šioje teminėje srityje agentūra galėtų prisidėti prie ES vaiko teisių darbotvarkės įgyvendinimo, rinkdama duomenis tokiais klausimais kaip vaikų interesus atitinkantis teisingumas ir nepalankioje padėtyje atsidūrę vaikai, taip pat suteikdama galimybę naudotis agentūros parengtais vaiko teisių rodikliais²⁵. Kova su vaikų skurdu yra vienas svarbiausių ES prioritetų ir PTA moksliniai tyrimai šioje srityje padėtų įgyvendinti

²⁴ COM(2011) 173 galutinis.

²⁵ COM(2011) 60 galutinis.

būsimas Komisijos rekomendacijas dėl vaikų skurdo. PTA paskelbė ataskaitų vaikų klausimais („Prekyba vaikais ES – iššūkiai, perspektyvos ir geroji praktika“ (angl. *Child Trafficking in the EU: Challenges, perspectives and good practices*), „Atskirti prieglobsčio prašantys vaikai ES valstybėse narėse“ (angl. *Separated asylum seeking children in EU Member States*)) ir įgyvendino kelis šviečiamuosius projektus, kaip antai darbotvarkė „S-Cool“, parengė vadovą mokytojams „Ekskursijos į praeitį: mokome ateičiai“ (angl. *Excursions to the past – teaching for the future*) ir studiją „Istorinių vietų ir muziejų reikšmė švietimui apie holokaustą ir žmogaus teises Europos Sąjungoje“ (angl. *The role of historical sites and museums in Holocaust education and human rights education in the EU*). Šioje teminėje srityje vykdomą veiklą TPA taip pat galėtų susieti su švietimu, socialine įtrauktimi ir jaunimo politika, taip pat kitomis Sąjungos politikos sritimis.

- *Diskriminacija dėl rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos.* Tikimasi, kad agentūra toliau rinks duomenis apie diskriminaciją. Šioje srityje vykdoma veikla apims visus ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje nurodytus diskriminacijos pagrindus, išskyrus diskriminaciją dėl lyties, nes EIGE šiuo metu jau vykdo visas savo funkcijas ir yra atsakinga už duomenų apie lyčių lygybę ir diskriminaciją dėl lyties kaupimą. Nepaisant to, sprendama daugialypės diskriminacijos klausimą, PTA neturėtų atsiriboti nuo su lytimi susijusių klausimų ar nenagrinėti lyties aspekto savo ataskaitose; agentūra ir toliau gali tai daryti glaudžiai bendradarbiaudama su EIGE. Ši teminė sritis turėtų suteikti galimybę įsigilinti į daugialypę diskriminaciją, diskriminaciją darbe arba su skurdo mažinimu ir socialine įtrauktimi susijusius aspektus. Pastaraisiais metais PTA paskelbė ne vieną svarbią ataskaitą šia tema, kaip antai „Homofobija, transfobija ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės“ (angl. *Homophobia, transphobia and discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity*), „Pagarba mažumoms priklausantiems asmenims ir jų apsauga“ (angl. *Respect for and protection of persons belonging to minorities*), „Migrantai, mažumos ir užimtumas: atskirtis ir diskriminacija 27 ES valstybėse narėse“ (angl. *Migrants, minorities and employment – Exclusion and discrimination in the 27 Member States of the EU*), „Apklausa dėl mažumų padėties ir diskriminacijos ES“, „Psichikos sutrikimų turinčių asmenų teisinė apsauga nediskriminaciniais teisės aktais“ (angl. *The legal protection of persons with mental health problems under non-discrimination law*), „Europos nediskriminacinės teisės vadovas“ (angl. *Handbook on European non-discrimination law*), „Rasinės lygybės direktyvos poveikis: ES profesinių sąjungų ir darbdavių požiūris“ (angl. *The impact of the Racial Equality Directive – Views of trade unions and employers in the EU*), „Musulmonų ir kitų religinių grupių jaunimo patiriama diskriminacija, socialinė marginalizacija ir smurtas“ (angl. *Experience of Discrimination, Social Marginalisation and Violence among Muslim and non-Muslim Youth*) ir „Rasizmas, etninė diskriminacija ir migrantų bei mažumų atskirtis sporte: padėtis ES“ (angl. *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: the situation in the EU*).
- *Imigracija ir migrantų integracija, sienų kontrolė ir vizos, prieglobstis.* Vertinant pagrindinių teisių padėtį, elgesys su legaliais ir nelegaliais migrantais pasienyje ir jiems sulaikymo centruose sudaromos sąlygos, taip pat su prekyba žmonėmis susiję aspektai kelia itin didelį rūpestį. *Migrantų integracija* yra su imigracija glaudžiai

susijusi teminė sritis, kuriai pagrindinės teisės taip pat labai svarbios. Su skurdo mažinimu ir socialine įtrauktimi susijusių aspektų negalima nepaisyti. Daugumoje *pasienio* ir *vizų* srities teisės aktų numatytos konkrečios nuostatos, susijusios su pagrindinėmis teisėmis ir laisvėmis. Vykdydama veiklą šioje teminėje srityje PTA galėtų spręsti diskriminacinio asmenų skirstymo pagal etninę kilmę klausimą. *Prieglobsčio* klausimui skirta labai daug ES teisės aktų ir pagrindinės teisės yra svarbiausias jų elementas. Agentūra turėtų toliau rinkti duomenis šia tema, glaudžiai bendradarbiaudama su EASO. Pastaraisiais metais PTA paskelbė ne vieną ataskaitą šiomis temomis („Nelegalūs migrantai. Galimybė gauti sveikatos priežiūros paslaugas 10 ES valstybių narių“ (angl. *Migrants in an irregular situation: access to healthcare in 10 EU Member States*), „Migrantai, mažumos ir užimtumas: atskirtis ir diskriminacija 27 ES valstybėse narėse“, „Namų ūkio darbams samdomi nelegalūs migrantai. Kaip užtikrinti pagrindines teises ES ir jos valstybėse narėse“ (angl. *Migrants in an irregular situation employed in domestic work: fundamental rights challenges for the EU and its Member States*), „Žvelgiant prieglobsčio prašytojo akimis: teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir pareiga informuoti pareiškėjus“ (angl. *The asylum-seeker perspective: access to effective remedies and the duty to inform applicants*), „Trečiųjų šalių piliečių sulaikymas grąžinimo procedūros metu“ (angl. *Detention of third country nationals in return procedures*), „Atskirti prieglobsčio prašantys vaikai ES valstybėse narėse“, „Neatidėliotinų pagrindinių teisių klausimų sprendimas: Graikijos sausumos sieną nelegaliai kertančių asmenų padėtis“ (angl. *Coping with a fundamental rights emergency: The situation of persons crossing the Greek land border in an irregular manner*)) ir bendradarbiaudama su FRONTEX surengė sienos apsaugos pareigūnų mokymus pagrindinių teisių tema. Agentūra turėtų toliau bendradarbiauti su FRONTEX. Suinteresuotosios šalys tikisi, kad PTA toliau rinks duomenis šios teminės srities klausimais.

- *Rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas.* Ši teminė sritis nurodyta pačiame reglamente. Iš agentūros parengtų ataskaitų „Antisemitizmas: glausta padėties apžvalga“ (angl. *Antisemitism: summary overview*), „Asmenų diskriminacinio etninio skirstymo atpažinimo ir prevencijos vadovas“ (angl. *Understanding and preventing ethnic profiling: a guide*), „Musulmonų ir kitų religinių grupių jaunimo patiriama diskriminacija, socialinė marginalizacija ir smurtas“ ir „Rasizmas, etninė diskriminacija ir migrantų bei mažumų atskirtis sporte: padėtis ES“ matyti, kad rinkdama duomenis šioje srityje PTRA sukaupė daug praktinės patirties. Šios daugiametės programos laikotarpiu ypatingą dėmesį reikėtų skirti asmenų diskriminaciniam skirstymui pagal etninę kilmę, neapykantą kurstančiai rasistinei ir ksenofobinei retorikai ir nusikaltimams dėl neapykantos, taip pat socialinių tendencijų, lemiančių tokius reiškinius, analizei galimos prevencijos požiūriu.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros
2013–2017 m. daugiametė programa**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 352 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą²⁶,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą²⁷,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (toliau – agentūra) įsteigimo tikslus ir siekiant, kad ji tinkamai vykdytų savo užduotis, daugiametėje penkerių metų programoje turi būti nustatytos tikslios agentūros veiklos teminės sritys, kaip numatyta 2007 m. vasario 15 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 168/2007, įsteigiančiame Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą²⁸;
- (2) pirmoji daugiametė programa priimta 2008 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimu 2008/203/EB, įgyvendinančiu Reglamento (EB) Nr. 168/2007 nuostatas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2007–2012 m. daugiametės programos priėmimo;
- (3) daugiametė programa turėtų būti įgyvendinama tik Sąjungos teisės taikymo srityse;
- (4) daugiametė programa turėtų atitikti Sąjungos prioritetus ir joje turėtų būti tinkamai atsižvelgta į Europos Parlamento rezoliucijose ir Tarybos išvadose pagrindinių teisių klausimais pateikiamas gaires;
- (5) daugiametėje programoje turėtų būti tinkamai atsižvelgta į agentūros finansinius ir žmogiškuosius išteklius;

²⁶ OL C , , p. .

²⁷ OL C , , p. .

²⁸ OL L 53, 2007 2 22, p. 1.

- (6) į daugiamečią programą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad agentūros veikla papildytų kitų Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų funkcijas, taip pat Europos Tarybos ir kitų tarptautinių organizacijų pagrindinių teisių srityje vykdomą veiklą. Pagrindinės su šia daugiamečią programa susijusios Sąjungos agentūros ir organai yra Reglamentu (ES) Nr. 439/2010²⁹ įsteigtas Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO), Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004³⁰ įsteigta Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX), Tarybos sprendimu 2008/381/EB³¹ sukurtas Europos migracijos tinklas, Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006³² įsteigtas Europos lyčių lygybės institutas (EIGE), Reglamentu (EB) Nr. 45/2001³³ įsteigta Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) institucija, Tarybos sprendimu 2002/187/TVR³⁴ įsteigtas Europos teismo bendradarbiavimo padalinys (Eurojustas), Tarybos sprendimu 2009/371/TVR³⁵ įsteigtas Europos policijos biuras (Europolas), Tarybos sprendimu 2005/681/TVR³⁶ įsteigtas Europos policijos koledžas (CEPOL), Reglamentu 1077/2011³⁷ įsteigta Didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (IT agentūra) ir Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75³⁸ įkurtas Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND);
- (7) į daugiamečioje programoje nustatytas agentūros veiklos temines sritis reikėtų įtraukti kovą su rasizmu, ksenofobija ir susijusiu nepakantumu;
- (8) atsižvelgdama į kovos su skurdu ir socialine atskirtimi svarbą ES (tai vienas iš penkių strategijoje „Europa 2020“ nustatytų tikslų), agentūra turėtų, rinkdama ir skleisdama šiame sprendime nustatytų teminių sričių duomenis, išanalizuoti ekonomines ir socialines sąlygas, kurios suteikia galimybę veiksmingai naudotis pagrindinėmis teisėmis;
- (9) rengdama pasiūlymą, Komisija konsultavosi su Pagrindinių teisių agentūros Valdančiąja taryba ir 2011 m. spalio 18 d. gavo rašytines pastabas;
- (10) Europos Parlamento, Tarybos ar Komisijos prašymu, remiantis Reglamento (EB) Nr. 168/2007 5 straipsnio 3 dalimi, agentūra gali atlikti su daugiamečioje programoje nenustatytomis teminėmis sritimis susijusias užduotis, jei tai leidžia jos finansiniai ir žmogiškieji ištekliai,

²⁹ OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

³⁰ OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

³¹ OL L 131, 2008 5 21, p. 7.

³² OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

³³ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

³⁴ OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

³⁵ OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

³⁶ OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

³⁷ OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

³⁸ OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis
Daugiametė programa

1. Šiuo sprendimu nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (toliau – agentūra) 2013–2017 m. daugiametė programa.
2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 168/2007 3 straipsnį agentūra vykdo Reglamento (EB) Nr. 168/2007 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas užduotis, neperžengdama šio sprendimo 2 straipsnyje nustatytų teminių sričių ribų.

2 straipsnis
Teminės sritys

Teminės sritys:

- a) teisė kreiptis į teismą;
- b) nukentėję nuo nusikaltimo asmenys;
- c) informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;
- d) romų integracija;
- e) policijos bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šios srities ypatumus;
- f) teisminis bendradarbiavimas, atsižvelgiant į bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ypatumus;
- g) vaiko teisės;
- h) diskriminacija dėl rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos;
- i) imigracija ir migrantų integracija, vizos ir sienų kontrolė, prieglobstis;
- j) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas.

3 straipsnis
Papildomumas ir bendradarbiavimas su kitais organais

1. Įgyvendindama šią daugiametę programą, agentūra užtikrina tinkamą bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą su atitinkamais Sąjungos organais, įstaigomis ir agentūromis, valstybėmis narėmis, tarptautinėmis organizacijomis ir pilietine visuomene Reglamento (EB) Nr. 168/2007 7, 8 ir 10 straipsniuose nustatytais sąlygomis.

2. Su diskriminacija dėl lyties susijusius klausimus agentūra sprendžia tik tiek, kiek tai susiję su jos veikla ir svarbu jos veiklai sprendžiant 2 straipsnio g punkte nurodytus bendruosius diskriminacijos klausimus, atsižvelgdama į tai, kad duomenis apie lyčių lygybę ir diskriminaciją dėl lyties renka Europos lyčių lygybės institutas³⁹. PTA ir EIGE turėtų bendradarbiauti 2010 m. lapkričio 22 d. bendradarbiavimo susitarime nustatytais sąlygomis.

3. Su Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondu (EUROFOUND)⁴⁰ agentūra bendradarbiauja remdamasi 2009 m. spalio 8 d. bendradarbiavimo susitarime nustatytais sąlygomis, o su Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX)⁴¹ – 2010 m. gegužės 26 d. bendradarbiavimo susitarime nustatytais sąlygomis. Be to, agentūra bendradarbiauja su Europos prieglobsčio paramos biuru (EASO)⁴², Europos migracijos tinklu⁴³, Europos teismo bendradarbiavimo padaliniu (Eurojustu)⁴⁴, Europos policijos biuru (Europolu)⁴⁵, Europos policijos koledžu (CEPOL)⁴⁶ ir Didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (IT agentūra)⁴⁷ atitinkamuose būsimuose bendradarbiavimo susitarimuose nustatytais sąlygomis.

4. Agentūra vykdo su informacine visuomene, ypač pagarba privačiam gyvenimui bei asmens duomenų apsauga, susijusias užduotis, neapribodama Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno įsipareigojimų vykdamas Reglamento (EB) Nr. 45/2001 46 ir 47 straipsniuose nustatytas pareigas ir įgaliojimus, užtikrinti, kad Sąjungos institucijos ir organai gerbtų fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma jų teisę į privatumą.

5. Agentūra derina savo veiklą su Europos Tarybos veikla Reglamento (EB) Nr. 168/2007 9 straipsnyje ir tame straipsnyje nurodytame Europos Sąjungos ir Europos Tarybos susitarime dėl ES pagrindinių teisių agentūros ir Europos Tarybos bendradarbiavimo nustatytais sąlygomis⁴⁸.

Priimta Briuselyje [...]

*Tarybos vardu
Pirmininkas [...]*

³⁹ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

⁴⁰ Įsteigta Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75, OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

⁴¹ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

⁴² Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 439/2010, OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

⁴³ Įsteigta Tarybos sprendimu 2008/381/EB, OL L 131, 2008 5 21, p. 7.

⁴⁴ Įsteigta Tarybos sprendimu 2002/187/TVR, OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

⁴⁵ Įsteigta Tarybos sprendimu 2009/371/TVR, OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

⁴⁶ Įsteigta Tarybos sprendimu 2005/681/TVR, OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

⁴⁷ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 1077/2011, OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

⁴⁸ OL L 186, 2008 7 15, p. 7.